

«ΕΧΘΡΟΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ»

● Του Γεώργιου Κ. Παπαγεωργίου
Ιατρού - Χειρουργού

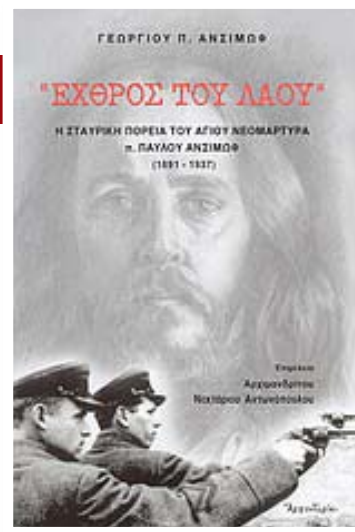

ο βιβλίο του κ. Γεωργίου Ανοσίμωφ, «Εχθρός του λαού», είναι κατά βάση μία βιογραφία του πατέρα του, ιερέως Παύλου Ανοσίμωφ, που πρόσφατα κατατάχθηκε στους Νεομάρτυρες της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Ο κ. Γεώργιος Ανοσίμωφ είναι επί πολλά χρόνια διευθυντής των μπαλλέτων «Μπολσόι» στην Μόσχα, μια θέση που τον έχει φέρει σε επαφή με πολλούς μεγάλους καλλιτέχνες της Ρωσίας και της Ευρώπης, σε πολλά ταξίδια που έκανε σε διάφορες χώρες. Τον εγγνώρισα στην Μόσχα το 2008, πριν εκδοθεί το βιβλίο του, στα πλαίσια μιας επίσκεψης που είχαμε κάνει στην Ρωσία με τον π. Νεκτάριο Αντωνόπουλο.

Μας υποδέχτηκε στο σπίτι του, ένα ζεστό και καλοβαλμένο διαμέρισμα σε μια πολυκατοικία που κατοικούν κυρίως καλλιτέχνες και διανοούμενοι, μαζί με την θαυμάσια σύζυγό του Μαρίνα, όπου μας προσέφερε ένα εκλεκτό τραπέζι, αλλά κυρίως μια πολύ θερμή και εγκάρδια φιλοξενία. Μας έκανε κυριολεκτικά να νοιώσουμε στο σπίτι μας, χάρη στα αγγλικά της κ. Μαρίνας αλλά κυρίως χάρη στη μετάφραση της κ. Ναταλίας Νικολάου, καθηγήτριας των Ελληνικών στο Πανεπιστήμιο της Μόσχας, η οποία μετέφρασε και το βιβλίο στα Ελληνικά, και η οποία αποτέλεσε και αποτελεί τον ομφάλιο λώρο, που μας συνδέει και κάνει δυνατή την επικοινωνία μας. Μετά από λίγη συζήτηση, όταν μας έλεγε τις δυσκολίες που αντιμετώπισε για να επιζήσει στην Σταλινική εποχή, αλλά και αργότερα, μόνο και μόνο επειδή ήταν παπαδοπαίδι, μιλώντας μας τόσο απλά και τόσο εύστοχα εννοίσαμε ότι έχουμε μπροστά μας έναν δικό μας άνθρωπο. Εκεί έγιναν και οι συζητήσεις για την μετάφραση και την έκδοση του βιβλίου που αφηγείται τη ζωή του πατέρα του, αλλά εν μέρει και τη δική του.

Όταν εκδόθηκε το βιβλίο στα Ελληνικά και το επήρα στα χέρια μου, το edιάβασα «απνευστί» σε ένα απόγευμα. Αξίζουν συγχαρητήρια στον π.

Νεκτάριο, γιατί το κείμενο που επιμελήθηκε ρέει τόσο άνετα και εύκολα, που η ανάγνωσή του είναι μια απόλαυση.

Αυτό βέβαια σε συνδυασμό κυρίως με το περιοχόμενο, που είναι η ιστορία της ζωής του π. Παύλου Ανοσίμωφ, αλλά και η ιστορία όλης της οικογένειάς του και περισσότερο του ίδιου του συγγραφέα. Είναι μια ατελείωτη διαδρομή ατυχιών, ταπεινώσεων, στερήσεων, τρομοκρατίας και βασανιστηρίων, αλλά και μια ιστορία αγάπης, σεμνότητας, συνέπειας, αξιοπρέπειας και μεγαλείου.

Διαβάζοντας την ιστορία του πατρός Ανοσίμωφ και της οικογενείας του, εσκέφτηκα την ιστορία του φαναράνη, στον «Μικρό Πρίγκηπα» του Σαιντ Εξυπερύ. Ο Μικρός Πρίγκηπας, φεύγοντας από τον πλανήτη του, πριν έλθει στην γη, επισκέπτεται μια σειρά μικρών πλανητών που κατοικούνται μόνο από έναν άνθρωπο. Έναν βασιλιά, έναν ματαιόδοξο, έναν μπεκρή, έναν επιχειρηματία, ένα γεωγράφο... Ο πιο μικρός και ο πιο παράξενος πλανήτης είναι αυτός που κατοικείται από έναν άνθρωπο που είναι επιφορτισμένος να ανάβει ένα φανάρι, όταν βραδιάζει, και να το σβήνει, όταν ξημερώνει.

Ο πλανήτης όμως γυρίζει πολύ γρήγορα, με συνέπεια να μην έχει καθόλου χρόνο ούτε να ξεκουραστεί, ούτε να κοιμηθεί. «Κάνω εδώ μία τρομερή δουλειά», θα πει στον Μικρό Πρίγκηπα. Αλλά όταν αυτός τον ρωτάει γιατί την δέχτηκε, του λέει ότι, όταν ξεκίνησε την δουλειά, ο πλανήτης εγύριζε αρκετά αργά και είχε πολύ χρόνο στη διάθεσή του. Σιγά σιγά όμως η περιστροφή επιταχυνόταν, με συνέπεια να φτάσει στην σημερινή ανυπόφορη κατάσταση. Δεν έχει σημασία όμως, λέει, αν άλλαξαν οι συνθήκες. Η συμφωνία είναι συμφωνία και πρέπει να την τηρήσω...

Φεύγοντας από εκεί ο Μ.Πρίγκηπας σκέφτεται ότι αυτόν τον άνθρωπο φαίνεται ότι θα τον περιφρονούσαν όλοι οι άλλοι, ο βασιλιάς, ο ματαιόδοξος, ο επιχειρηματίας.. Είναι όμως ο πιο αξιόλο-

γος από όλους, σκέφτεται, και θα ήθελα να τον κάνω φίλο μου. Ο πλανήτης του όμως είναι πολύ μικρός...

Έτσι και ο πλανήτης του π. Παύλου ξαφνικά αρχίζει να περιστρέφεται όλο και πιο γρήγορα. Γεννημένος στο Αστροκάν το 1891, ο τελευταίος από μια «δυναστεία» ιερέων 11 ή 12, όπως θα πει ο γιος του, παντρεύεται την Μαρία και γράφεται στην θεολογική ακαδημία του Καζάν, όπου σπουδάζει, και κατόπιν χειροτονείται ιερέας. Αποκτούν μαζί 4 παιδιά. Είναι μια ταπεινή, ήσυχη προοπτική ζωής, μέσα στην πίστη του και την αγάπη των δικών του. Αλλά έρχεται πρώτα ο Παγκόσμιος Πόλεμος που καταστρέφει την ρωσική οικονομία, ακολουθεί η επανάσταση του 1917 και το κομμουνιστικό καθεστώς και αργότερα η Σταλινική περίοδος. Η μια συμφορά διαδέχεται την άλλη για τον ιερέα.

Τις στερήσεις λόγω του πολέμου διαδέχεται η απαξίωση και η απόρριψη από το καθεστώς. Η επιφυλακτικότητα και η εχθρότητα των ανθρώπων, περισσότερο από φόβο αλλά και από κακία ή από σκληρότητα προς τον αδικημένο. Ακολουθεί η βία του καθεστώτος, η στέρηση κάθε παροχής αγαθών, η απώλεια της ιδιότητας του πολίτη, οι ταπεινώσεις, οι συλλήψεις, οι ψυχολογικοί και σωματικοί βασανισμοί και τέλος η εκτέλεση. Ανάλογη μοίρα ακολουθούν και η γυναίκα του και τα παιδιά του.

Ο γιος του Γεώργιος, ο συγγραφέας, περιγράφει τις δικές του ταπεινώσεις και στερήσεις επειδή είναι γιος του παπά. Τα μέλη της οικογένειας για να αποκτήσουν την ιδιότητα του πολίτη και να έχουν τις ανάλογες παροχές, όπως δελτίο τροφίμων, πρέπει να φύγουν από το σπίτι, να απομονώσουν τον ιερέα και να τον αρνηθούν. Δεν το κάνουν όμως... Ο ίδιος θα μπορούσε με λίγη εκλογίκευση να βγάλει τα ράσα και να ασκεί κρυφά την πίστη του και τότε όλα θα μπορούσαν να αλλάξουν. Μένει όμως πιστός στις Θερμοπίλες που ετάχθηκε να φυλάει. Στην συμφωνία που έκανε για τον πλανήτη του. Και υφίσταται τα πάνδεινα, ενώ θα μπορούσε να τα αποφύγει όλα.

Σε τέτοιες ακραίες καταστάσεις, όπως τα τυραννικά καθεστώτα, η ανθρώπινη φύση αναδεικνύει τις ακραίες της ιδιότητες. Αναδύονται στην πλειονότητα των ανθρώπων ο φθόνος, η κακία, το αδικαιολόγητο μίσος, η συκοφαντία, ο εξευτελιστικός πανικός, ο σαδισμός. Αλλά και αρετές, όπως η καρτερία, η συγγνώμη, η αξιοπρέπεια και τέλος το μαρτύριο.

Ο πατήρ Παύλος Ανοσίμωφ είναι ο άνθρωπος της διπλανής μας πόρτας. Ένας απλός παπαδάκος, που με την οικογένειά του υπηρετεί αρχικά σε ένα χωριό Κοζάκων, όπου τον δέχονται με μεγάλη επιφυλακτικότητα,

που αργότερα γίνεται εχθρότητα λόγω του καθεστώτος. Τον διώχνουν από εκεί και βρίσκει μια θέση χοράρχη σε μια εκκλησία της Μόσχας, η οποία όμως κλείνει και φεύγει και από εκεί. Πάει ως εφημέριος σε μια άλλη που επίσης κλείνει και αργότερα ανατινάζεται. Όλα πάνε από το κακό στο χειρότερο. Οι αγαπημένοι του υποφέρουν εξ αιτίας του, αυτός ταπεινώνεται και εξευτελίζεται. Αλλά δεν υποχωρεί, δεν συμβιβάζεται, δεν εκλογικεύει τα πράγματα δεν βρίσκει μέσες λύσεις. Δεν είναι ρεαλιστής, είναι ονειροπόλος. Και από αυτόν τον απλό άνθρωπο, τον ένα σαν και εμας, αναδύεται το μεγαλείο του μάρτυρα.

Και το μεγαλείο του συντριβεί και εκμηδενίζει τις καθημερινές μικρές αρετές μας. Την εκ του ασφαλούς καλοσύνη μας, την κοινωνική μας ευπρέπεια, την εν μέτρω φιλανθρωπία μας, την λελογισμένη εγκράτειά μας. Όλες αυτές τις αρετές που μας κατοχυρώνουν μια ασφαλή επιβίωση, που εξασφαλίζουν τα κεκτημένα μας, που μας βοηθάνε να κουτσοπορέψουμε τη ζωούλα μας, όπως λέει ο Καζαντζάκης.

Ο πατήρ Παύλος, ο άγιος ιερομάρτυς Παύλος, αναδύεται σε μια διάσταση που μας δείχνει τη μετριότητά μας, αλλά και που δίνει ένα μέτρο της συμπεριφοράς μας. Δεν μας διδάσκει την δικαιοσύνη, γιατί το δίκαιο θα ήταν να φροντίσει να μη κακοπάθει η οικογένειά του και να εξασφαλισθεί το μέλλον των παιδιών του. Δεν διδάσκει την κοινωνική ευπρέπεια, γιατί το ευπρεπές θα ήταν να απολαμβάνει αυτά που δικαιούται και να μην πένεται σε βαθμό εξαθλίωσης. Δεν μας διδάσκει την εξυπνάδα και την επιβίωση, γιατί τότε θα έπρεπε να συμβιβασθεί. Μας διδάσκει όμως το τιμωτερον όλων, τον μαργαρίτη τον πολύτιμο: Την αγάπη. Γιατί αγάπησε τον Χριστό πάνω από κάθε ανθρώπινη αγάπη και από κάθε φυσικό αίσθημα αυτοσυντήρησης. Και προσέφερε την ζωή του στα 46 του χρόνια, σαν λύτρο για τις αμαρτίες του λαού του, που «εμψύχισε», και για τις αμαρτίες όλων μας που μηδίζουμε καθημερινά στην ζωή μας.

Ας είναι το παράδειγμά του η Λυδία λίθος για τις επιλογές μας, το ασφαλές κριτήριο που ξεχωρίζει το πολύτιμο και το γνήσιο, από το νόθο και το ψεύτικο.

Γεωργίου Π. Ανοσίμωφ (2009). «Ο εχθρός του λαού»: Η Σταυρική πορεία του Αγίου Νεομάρτυρα π. Παύλου Ανοσίμωφ (1891-1937), Επιμ. Αρχιμανδρίτου Νεκτάριου Αντωνόπουλου, εκδ. ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ. Αθήνα. Κεντρική διάθεση εκδ. Σταμούλη Α.Ε. ■